

aktuele informatie uit binnen- en buitenland

een uitgave van de Bomenstichting

AKTIE VOOR HET BEHOUD VAN DE "DIKKE BOOM"

Op het landgoed "Verwolde" in het Gelderse Laren staat de dikste eik van Nederland, 7.15 meter in omtrek.

In 1760 was dat nog maar 4.50 meter. Uit deze groei maakt men op dat de 'dikke boom', zoals hij in de wandeling wordt genoemd, ongeveer 4½ eeuw oud is.

Als zo'n boom kon praten zou hij veel te vertellen hebben over al de generaties die onder z'n royale bladerdak hebben gespeeld, gerust en ook vergaderd. Onder zo'n solitaire eik werden in vroeger eeuwen de markendagen gehouden en werd recht gesproken.

Ook zou hij dan kunnen vertellen dat hij in het midden van de 18e eeuw al bijna het loodje had gelegd. Toen werd een voor die tijd hoog bod van f. 350,- op de boom gedaan omdat er twee molenassen uit gemaakt konden worden. Op het nippertje heeft men die koop kunnen verhinderen.

DIKKE BOOM

Nog altijd trekt de dikke boom veel bezoekers maar hij toont duidelijke tekenen van ouderdom en verval en is hard aan restauratie toe.

Boomchirurgen kunnen deze eik voor f. 10.000,- de noodzakelijke verzorging geven. Deze som gaat de draagkracht van de eigenaar te boven.

Inmiddels is er al wat aan het werven van geldmiddelen gedaan. De plattelandsvrouwen besteedden in hun maandblad aandacht aan de dikke boom. Dat resulteerde in het openen van een rekening bij de Rabobank Laren.

Ook de regionale pers wijdde enige artikelen aan de dikke boom en de NOS maakte ter plekke een interview dat op 4 juni jl. in de rubriek "Van Gewest tot Gewest" werd uitgezonden.

En toch was er eind september slechts f. 1.768,- in de restauratiekas. Er is dus nog veel meer nodig. Al is het maar een klein bedrag, het kan worden bijgeschreven op de volgende nummers van de Rabobank Laren: banknummer: 3348.11.120, gironummer: 920378.

NATIONALE BOOMFEESTDAG 25 JAAR IN 1981

De Nationale Boomfeestdag zal volgend jaar op 18 maart haar zilveren jubileum vieren. Dit keer zal het kernpunt van de landelijke viering zijn in Apeldoorn, waar een bekende persoonlijkheid het goede voorbeeld zal geven door een boom te planten. In Apeldoorn werd in 1957 de eerste nationale boomfeestdag gehouden. Zo'n 1200 kinderen plantten toen hun boompje in het park 'Berg en Bos'.

De kinderen die bij het plantgebeuren worden betrokken, zijn allemaal leerlingen van vijfde en zesde klassen van basisscholen. Door lessen, dia- en filmvertoningen, excursies en dergelijke wordt hun aandacht gevestigd op het belang van bomen en bossen voor ons leefmilieu en op de noodzaak ons land leefbaar te houden. Het planten van bomen en struiken vormt het hoogtepunt van zo'n wekenlange voorbereiding. Dit jaar namen ruim 116.000 kinderen uit 552 gemeenten deel aan het plantfeest.

Het bijzondere boomfeestdag valt af te lezen aan het propaganda- en informatiemateriaal, dat geheel in een nieuw en moderner jasje is gestoken. Alles volgens ontwerp van de bekende illustrator Dick Bruna.

Bijzonder is verder dat er naast de gebruikelijke affiche deze keer ook een speciale sluitzegel wordt uitgegeven en dat de kinderen die volgend jaar meedoen een extra aandenken krijgen in de vorm van een driejarig grovedenneboompje.

Het comité wil echter ook de leerlingen van niet-deelnemende basisscholen het feest laten meevieren. Daarom is er voor de vijfde- en zesdeklassers van alle basisscholen een wedstrijd in het maken van een stripverhaal uitgeschreven. De kinderen wordt gevraagd naar eigen idee en inzicht een leuk stripverhaal te maken met door Dick Bruna getekende figuurtjes die staan afgedrukt op een knipvel. Deze vellen zijn te bestellen bij het landelijk sekretariaat.

De leerlingen mogen de tekeningetjes kleuren, teksten onder de tekeningen zetten of in ballonnetjes.

Voor de winnaars zijn leuke prijzen beschikbaar en ieder deelnemend kind ontvangt een leuke attentie.

De inzendingen moeten uiterlijk 1 maart 1981 binnen zijn. De uitslag is dan op 18 maart bekend.

Een informatiepakkert is aan te vragen bij het landelijk sekretariaat, Griffioenlaan 2, 3526 LA UTRECHT. Tel. 030-852727.

VEEL VOORKOMENDE ZIEKTEN EN PLAGEN BIJ BOMEN (3)

Watermerkziekte:

Verreweg de belangrijkste ziekte bij de wilg (geslacht *Salix*) is de watermerkziekte. In Nederland manifesteert deze ziekte zich vooral bij de schietwilg (*Salix alba*).

Het is een verwelkingsziekte die wordt veroorzaakt door de bacterie *Erwinia salicis* en die grote gedeelten van de kroon en uiteindelijk de gehele boom kan doen afsterven.

De ziekte kan worden herkend als men een aangetaste tak doorsnijdt. De buitenste jaarringen zijn enigszins glazig, hetgeen vaak wordt vergeleken met de lichtere plekken in het watermerk van een bankbiljet (vandaar de naam). Aan de lucht kleurt dit spoedig bruin.

Er bestaat nog geen curatieve bestrijdingsmethode voor de ziekte. Het is nog niet bekend hoe de besmetting en de infectie van de boom precies tot stand komt (via bodem, of via de lucht ofwel beide?). De verspreiding over grotere afstand is vaak terug te leiden tot het planten van

ziek materiaal. Als "poten" wordt meestal langstek (= 3 tot 5 jaar oude takken) van ogenschijnlijk gezonde oude bomen of knotwilgen gebruikt. Deze takken kunnen reeds zijn besmet zonder dat men dit in de gaten heeft, omdat de symptomen pas na meerdere jaren op gaan treden.

In 1 à 2 jarig stek dat zich heeft gevormd uit adventiefknoppen is de bacterie echter nog niet doorgedrongen. Men kan de verspreiding van de ziekte dan ook het beste beperken door gebruik van 1 à 2 jarig materiaal dat afkomstig is van gezonde, liefst jonge moerstaven, dat wordt aangeplant op plaatsen waar zich geen (stobben van) zieke of dode wilgen bevinden.

Misschien ten overvloede moet worden vermeld dat men - i.t.t. hetgeen vaak wordt beweerd - door het knotten van een aangetaste boom de ziekte niet kwijt raakt. Men verhindert hiermee alleen het optreden van de symptomen, althans als men om de 3 jaar of vaker knot.

HOE LIEP HET AF IN BOXTEL?

In Bomennieuws nr. 13 berichtten wij U over de pogingen van het actiecomité "Kap met kappen" in Boxtel om de Populieren in hun woonwijk te behouden. De gemeente besloot de Populieren te kappen omdat deze gevaarlijk en lastig te onderhouden zouden zijn.

De bewoners vroegen zich af of het allemaal wel zo'n vaart moest lopen en vroegen de Bomenstichting om advies. De Bomenstichting raadde aan, om de Populieren volgens een urgentieplan in de periode van 15 jaar geleidelijk te kappen en waar mogelijk door nieuwe Populieren te vervangen.

Tenslotte besloot de Gemeenteraad tegen alle hoop en verwachtingen in om vast te houden aan het oude besluit. Het actiecomité diende onmiddellijk een bezwaar in bij de Raad van State en verzocht om schorsing van het besluit. Tot zover kort ons vorige bericht.

De afloop was simpel maar bedroevend. De Raad van State kon het verzoek om schoning niet inwilligen omdat het te laat was ingediend, namelijk meer dan 30 dagen na het eerste, in de gemeenteraad genomen besluit om de bomen te kappen. De inspraakperiode, die tot wijziging van het besluit had kunnen leiden, leidde er alleen maar toe, dat het ongewijzigde besluit niet meer door de Raad van State tenietgedaan kon worden.

Zodra dit bekend was werden de Populieren gekapt en werd de wijk Boxtel-Oost een onttakelde kale buurt met teleurgestelde actievoerders. Waaruit men kan leren dat een bezwaar via de wet AROB direkt moet worden ingediend, nadat het betreffende besluit is genomen en dat men niet moet wachten tot een eventuele inspraakprocedure eventueel resultaat heeft.

BEROEP TEGEN OVERHEIDSBSCHIKKINGEN (AROB)

U hebt in het Bomennieuws al enkele keren kunnen lezen over actiegroepen die bij de afdeling Rechtspraak van de Raad van State beroep aantekenden tegen een overheidsbesluit via de wet AROB (Wet Administratieve Rechtspraak Overheids Beschikkingen). Vandaag of morgen kan het U ook overkomen dat U het absoluut niet eens bent met een overheidsbeschikking, die U in Uw belangen schaadt. Als U het dan niet met dat orgaan eens kunt worden over een verandering van dat besluit, dan kunt U overwegen beroep aan te tekenen bij de Raad van State.

Het is dan wel zinnig om eens een brochure "Beroep tegen Overheidsbeschikkingen" door te lezen, die bij de afdeling Voorlichting van iedere gemeente te verkrijgen is. Daarin staat precies in welke gevallen U van deze wet gebruik kunt maken en hoe U het aan moet pakken. Als U precies te werk gaat volgens de aanwijzingen in deze brochure, dan hebt U de grootste kans dat Uw bezwaar snel en hopelijk tot Uw tevredenheid wordt afgehandeld.

KUNSTEXPOSITIE

'Kunst en Natuur in elkaar verweven'

met Christine Langerhorst	hout
Hannie Michels	gobelins
Ole Langerhorst	hout

"Over hout wordt nog al eens gezegd dat het werkt" schreef Hennie v.d. Louw in het septembernummer van "Kunstbeeld".

"Hout is een materiaal dat door zijn natuurlijke ontstaanswijze blijft leven en is daarom voor beeldhouwers een welhaast organische uitdaging".

Broer en zus Ole en Christine Langerhorst leven en werken al jaren met deze uitdaging. Ole hakt en polijst grote, krachtige maar toch uiterst tedere sculpturen. Christine draait en polijst objekten, schalen, kommen, kandelaars van grote warmte en schoonheid; sinds kort ook bloemachtige

"houtgezichtjes", volstrekt origineel. Hannie Michels weeft haar wandkleden van zelf gesponnen schapenwol of zijde. Zij maakt bij het verven gebruik van kleurstoffen uit onder meer boerenwormkruid, bolsters, fluitekruid, cochenille en indigo.

De expositie wordt gedurende de gehele maand december gehouden in Galerie Imago, Nieuwe Doelenstraat 1a, 1012 CP Amsterdam en is geopend van dinsdag tot en met zaterdag van 11.00 tot 18.00 uur.

ARBORETUM "POORT BULTEN".

De sector Recreatie van het Gewest Twente, die het arboretum 'Poort Bulten' restaureert en onderhoudt, heeft een folder uitgegeven met een plattegrond van het arboretum en enige gegevens van de historie en bijzondere of monumentale bomen die in het park te zien zijn.

De folder is verkrijgbaar bij de sector Recreatie, Keerweer 2, 7631 EX Ootmarsum. De zwart-wit folder is gratis, degene met gekleurde plattegrond kost f. 0,50.

10 JAAR BOMENSTICHTING

1980, het jaar waarin de Bomenstichting haar tienjarig bestaan viert, is alweer bijna voorbij. De jubileumactiviteiten, die bestonden uit het houden van een tentoonstelling "Bomen in de Kunst", een studiedag en een extra donateursdag, alle in Slot Zeist en de presentatie van een jubileumuitgave - een gedichtenbundel met de titel "Dichter bij Bomen" - zijn alle erg succesvol geweest.

De tentoonstelling die drie weken duurde, trok ongeveer 2300 bezoekers, die zich over het algemeen zeer geïnteresseerd toonden voor de kunstwerken en het werk en de uitgaven van de Bomenstichting.

Op de studiedag op 12 september, waarvoor stedenbouwkundigen, medewerkers van gemeentelijke plantsoenendiensten en landschapsarchitecten waren uitgenodigd, werd een viertal lezingen gehouden rond het thema "De Boom in Stad en Landschap".

De tekst van deze lezingen is afgedrukt in het novembernummer van het tijdschrift "Groen".

Belangstellenden kunnen, zolang de voorraad strekt, een exemplaar van dit tijdschrift bestellen. (Zie artikel "nieuwe uitgaven Bomenstichting".)

Tijdens de studiedag werd de jubileumuitgave gepresenteerd.

NIEUWE UITGAVEN BOMENSTICHTING

"Dichter bij Bomen"

jubileumuitgave van de Bomenstichting, samengesteld door Mieke Vis-Hamel.

Een boekje dat afwijkt van alle vorige uitgaven van de Bomenstichting. In het voorwoord zegt Mieke Vis hierover het volgende: dichters spreken een andere taal dan biologen, ze tonen U merkwaardige bomen:

bomen van verdriet
mensbomen
bomen die praten en zingen
verliefd zijn
keuvelen
bomen met schuddende vuisten
moorden beramend
met lange groene lokken
een trouwgewaad
een stekelige glimlach

Ik kwam ze tegen op mijn zwerftocht in het land van de dichter. Er bleken daar zo veel bomen te zijn, dat het niet eenvoudig was om er een keus uit te maken.

Er staan veel meer gedichten in uit deze eeuw, dan uit alle vorige eeuwen bij elkaar. Dat komt, omdat pas in de laatste 100 jaar de boom als soort beschreven wordt. Daarvóór werd hij in een gedicht bijna uitsluitend genoemd als symbool, als inleiding, waarna de dichter de boom liet voor wat hij was.

Erin opgenomen zijn 50 gedichten over bomen, bijeengezocht door Mieke Vis-Hamel, terwijl afdrukken van etsen van Paulien Wittenrood en Philip Wiesman de tekst verluchtigen.

Een kinderboekje "HET LAANTJE MET DE LINDE-BOOM", geschreven door Leonie Kooiker, met illustraties van Atie Siegenbeek van Heukelom is onlangs heruitgegeven door de Bomenstichting. Het boekje is bestemd voor kinderen vanaf ongeveer 7 jaar en gaat over een laantje met een oude boom, struiken en hun dierlijke bewoners, dat dreigt te worden opgeofferd aan de bouw van een groot jeugdhuis. Kinderen en volwassenen gaan hiertegen in en weten te bereiken, dat zij met z'n allen de oude schuur die aan het laantje staat mogen opknappen en als jeugdhuis mogen gebruiken.

De oude linde wordt verzorgd en trekt vanwege zijn grootte en gezondheid veel belangstellenden.

Nieuw verschenen informatiebladen:

Nr. 28 "Bomen en Parkeren"; Het parkeren van auto's onder of in de directe nabijheid van bomen is funest. In het informatieblad worden de bezwaren toegelicht en verschillende mogelijkheden om bomen te sparen aangegeven.

Nr. 29 "Het injecteren van bomen"; Eén van de methoden die worden toegepast om zieke bomen te genezen of gezonde bomen te beschermen is het injecteren, o.a. bij de bestrijding van de iepenziekte. De mogelijkheden en de onmogelijkheden van het injecteren worden uiteengezet.

Nr. 30 "Bomen en Humus"; De omzetting van blad tot humus en de waarde van humus voor flora en fauna krijgen in dit informatieblad de aandacht.

Prijzen:

Gedichtenbundel "Dichter bij Bomen" f. 10,-- , verzonden f. 12,50.

Kinderboekje "Het laantje met de Lindeboom".

f. 3,-- , verzonden f. 4,50.

Novemnummer "Groen" met o.a. de teksten van de op de studiedag gehouden lezingen.

f. 4,50, verzonden f. 7,50.

Informatiebladen.

f. 1,-- , verzonden f. 1,50.

Alle tot op heden verschenen bladen.

f. 20,-- , verzonden f. 24,--.

(Donateurs f. 15,-- , verzonden f. 19,--)

Hoe te bestellen?

De artikelen zijn te bestellen door overmaking van het genoemde bedrag op postgiro 2108755 t.n.v. Penningmeester Bomenstichting, Zeist, onder vermelding van het gewenste artikel.

Het is mogelijk de artikelen af te halen op het secretariaat van de Bomenstichting of in de winkel van "Vogelbescherming" die zich op hetzelfde adres bevindt. (Driebergseweg 16B, Zeist.)